

AN ANALYSIS OF FINANCIAL LITERACY PERFORMANCE AMONG SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE ENTREPRENEURS: EXPLORING THE TRANSFORMATIVE FEATURES OF ISLAMIC FINTECH

ANALISIS TERHADAP PRESTASI LITERASI KEWANGAN BAGI USAHAWAN INDUSTRI KECIL DAN SEDERHANA : MENEROKA CIRI-CIRI TRANSFORMATIF FINTECH ISLAM

Mohd Zamerey Abdul Razaki, Azri Bhariⁱⁱ & Mohd Afandi Mat Raniⁱⁱⁱ

- ⁱ (Corresponding author). Pelajar Sarjana, Akademi Pengajian Islam Kontemporari, Universiti Teknologi MARA, 40450 Shah Alam, Malaysia. 2023326951@student.uitm.edu.my
- ⁱⁱ Pensyarah Kanan, Akademi Pengajian Islam Kontemporari, Universiti Teknologi MARA, 40450 Shah Alam, Malaysia. azrib178@uitm.edu.my
- ⁱⁱⁱ Rektor UiTM Cawangan Machang, Akademi Pengajian Islam Kontemporari, Universiti Teknologi MARA, 40450 Shah Alam, Malaysia. mohdafandi@uitm.edu.my

Received: 6 June 2025

Article Progress
Revised: 1 July 2025

Accepted: 12 July 2025

Abstract	<p><i>The research examines the impact of Islamic fintech solutions on the financial literacy of Small and Medium Enterprises (SMEs). Five independent variables are considered as exogenous constructs, namely Islamic Crowdfunding Platforms, Islamic Peer-to-Peer (P2P) Lending Platforms, Islamic Mobile Payment Solutions, Islamic Microfinance Platforms, and Islamic Digital Banking Services. The dependent variable is the Financial Literacy Performance of SMEs, measured using a Financial Literacy Index. The survey was distributed to 310 respondents representing various types and characteristics of businesses. The findings reveal a significant positive relationship between Islamic Crowdfunding Platforms and SMEs' Financial Literacy Performance. This indicates that ICP has the potential to offer alternative financing options for SMEs, thereby improving their access to financial services. Conversely, the study did not find a significant positive relationship between Islamic P2P Lending Platforms and SMEs' financial literacy, suggesting the need for further investigation into the factors influencing the effectiveness of IPP in facilitating financial literacy. Additionally, the research identifies a significant positive relationship between Islamic Mobile Payment Solutions and SMEs' Financial Literacy Performance. IMPS was found to enhance accessibility and convenience for SMEs in conducting digital transactions. Similarly, Islamic Microfinance Platforms demonstrated a significant positive impact on SMEs' financial literacy, empowering them to access credit and savings facilities. However, no significant positive relationship was observed between Islamic Digital Banking Services and SMEs' financial literacy. This indicates the presence of additional factors or challenges that limit the effectiveness of IDBS in promoting financial literacy among SMEs. These findings contribute to the existing literature on Islamic fintech solutions and financial literacy, highlighting the importance of contextual considerations. Further research is recommended to explore the dynamics and intricacies of these relationships and to investigate additional factors that influence the effectiveness of Islamic fintech solutions in driving financial literacy among SMEs.</i></p>
-----------------	--

	Keywords: <i>Financial Inclusion, Islamic Fintech Solutions, Small and Medium Enterprises (SMEs), Digital Transformation, Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)</i>
Abstrak	<p><i>Penyelidikan mengkaji kesan penyelesaian fintech Islam terhadap literasi kewangan perusahaan kecil dan sederhana (PKS). Lima pembolehubah bebas dianggap sebagai binaan eksogen, iaitu Platform Dana khalayak Islam, Platform Pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam, Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam, Platform Kewangan Mikro Islam dan Perkhidmatan Perbankan Digital Islam. Pembolehubah bersandar ialah Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS, diukur menggunakan Indeks Keteliterasi Kewangan. Tinjauan diedarkan kepada 310 responden, yang mewakili pelbagai jenis dan sifat perniagaan. Penemuan ini mendedahkan hubungan positif yang signifikan antara Platform Dana khalayak Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Ini menunjukkan bahawa ICP berpotensi untuk menyediakan pilihan pembiayaan alternatif untuk PKS, meningkatkan akses mereka kepada perkhidmatan kewangan. Sebaliknya, kajian ini tidak mendapati hubungan positif yang signifikan antara Platform Pinjaman P2P Islam dan literasi kewangan PKS, menunjukkan keperluan untuk siasatan lanjut terhadap faktor-faktor yang mempengaruhi keberkesanan IPP dalam memudahkan literasi kewangan. Selain itu, penyelidikan mengenal pasti hubungan positif yang signifikan antara Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. IMPS didapati meningkatkan kebolehcapaian dan kemudahan PKS dalam menjalankan transaksi digital. Begitu juga, Platform Kewangan Mikro Islam menunjukkan impak positif yang ketara terhadap literasi kewangan PKS, memperkasakan PKS untuk mengakses kemudahan kredit dan simpanan. Walau bagaimanapun, tiada hubungan positif yang ketara diperhatikan antara Perkhidmatan Perbankan Digital Islam dan literasi kewangan PKS. Ini menunjukkan kehadiran faktor atau cabaran tambahan yang menghadkan keberkesanan IDBS dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS. Penemuan ini menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai penyelesaian fintech Islam dan keteliterasi kewangan, menekankan kepentingan pertimbangan khusus konteks. Penyelidikan lanjut disyorkan untuk meneroka dinamik dan selok-belok hubungan ini dan menyiasat faktor tambahan yang mempengaruhi keberkesanan penyelesaian fintech Islam dalam memacu literasi kewangan PKS.</i></p> <p>Kata kunci: <i>Kemasukan Kewangan, Penyelesaian Fintech, PKS, Pendigitalan, Penerokaan PLS-SEM.</i></p>

PENDAHULUAN

Dalam beberapa tahun kebelakangan ini, konsep literasi kewangan telah mendapat perhatian yang ketara sebagai cara untuk menggalakkan pertumbuhan ekonomi dan mengurangkan tahap kemiskinan. Perusahaan kecil dan sederhana (PKS) memainkan peranan penting dalam memacu pembangunan ekonomi, terutamanya dalam ekonomi baru muncul. Walau bagaimanapun, sebilangan besar PKS masih menghadapi cabaran dalam mengakses perkhidmatan kewangan formal, menghalang pertumbuhan dan potensi sumbangan mereka kepada ekonomi. Untuk menangani isu ini, kemunculan penyelesaian fintech Islam (IFS) telah muncul sebagai pendekatan yang menjanjikan, menggabungkan kemajuan teknologi kewangan dengan prinsip kewangan Islam. Penyelidikan ini bertujuan untuk meneroka ciri-ciri transformatif IFS dan menilai kesannya terhadap literasi kewangan PKS menggunakan pendekatan Pemodelan Persamaan Struktur Kuasa Dua Separa Separa (PLS-SEM).

PLS-SEM membolehkan analisis menyeluruh tentang hubungan antara pelbagai konstruk, memberikan pemahaman yang kukuh tentang dinamik kompleks yang terlibat dalam keteliterasi kewangan dan penggunaan penyelesaian fintech Islam. Objektif utama kajian ini adalah dua kali ganda: pertama, untuk mengenal pasti ciri-ciri khusus IFS yang menyumbang kepada peningkatan literasi kewangan untuk PKS; dan kedua, untuk menilai kesan keseluruhan penyelesaian ini terhadap landskap keteliterasi kewangan. Dengan memberi tumpuan kepada ciri-ciri unik fintech Islam, seperti mekanisme pembiayaan patuh Syariah dan platform dipacu teknologi, penyelidikan ini bertujuan untuk mendedahkan potensi sinergi yang boleh menangani cabaran yang dihadapi oleh PKS dalam mengakses perkhidmatan kewangan formal. Melalui semakan menyeluruh kesusasteraan sedia ada dan pengumpulan data empirikal, penyelidikan ini akan memberi penerangan tentang potensi transformatif IFS dalam mempromosikan literasi kewangan untuk PKS.

LATAR BELAKANG DAN MASALAH

PKS dianggap sebagai tulang belakang ekonomi di seluruh dunia, menyumbang dengan ketara kepada penciptaan pekerjaan, inovasi dan pertumbuhan ekonomi (Rizca Amelia et al., 2022). Walau bagaimanapun, sebilangan besar PKS menghadapi cabaran dalam mengakses perkhidmatan kewangan formal, mengehadkan potensi pertumbuhan mereka dan menghalang keupayaan mereka untuk berkembang maju (Hakim Ghazali, 2018). Literasi kewangan memainkan peranan penting dalam menangani halangan ini dengan menyediakan PKS akses kepada kredit mampu milik, akaun simpanan, insurans dan produk dan perkhidmatan kewangan lain (Markus & Rideg, 2020). Akses kepada kewangan membolehkan PKS melabur dalam operasi mereka, mengembangkan perniagaan mereka dan merebut peluang pertumbuhan. Selain itu, literasi kewangan memupuk keusahawanan dan inovasi, memperkasakan individu untuk memulakan perniagaan mereka sendiri dan menyumbang kepada pembangunan ekonomi. Ia juga meningkatkan daya tahan PKS dengan membolehkan mereka menguruskan risiko dan menghadapi kejutan kewangan (Muhamed et al., 2019). Selain itu, literasi kewangan menggalakkan kestabilan kewangan dan perpaduan sosial dengan mengurangkan ketidaksamaan pendapatan dan menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang inklusif. Dengan meratakan padang permainan dan membolehkan PKS mengambil bahagian sepenuhnya dalam sistem kewangan formal, literasi kewangan memacu penciptaan pekerjaan, pengurangan kemiskinan dan pembangunan sosioekonomi secara keseluruhan. Oleh itu, memastikan literasi kewangan PKS adalah penting untuk membina ekonomi inklusif dan mampan yang memberi manfaat kepada individu, komuniti dan masyarakat secara keseluruhan.

Sebaliknya, penyelesaian fintech Islam (IFS) datang untuk jawapan untuk literasi kewangan dalam dipacu teknologi, yang menawarkan beberapa faedah untuk literasi kewangan PKS. Pertama, IFS menyediakan produk dan perkhidmatan kewangan patuh Syariah yang disesuaikan dengan keperluan PKS, sejajar dengan nilai etika dan agama mereka. Kedua, IFS memanfaatkan teknologi untuk menawarkan platform yang mudah dan boleh diakses, mengatasi halangan geografi dan meningkatkan akses PKS kepada perkhidmatan kewangan. Ketiga, IFS membolehkan transaksi kewangan yang lebih pantas dan cekap, mengurangkan kos dan meningkatkan kecekapan keseluruhan operasi PKS. Akhir sekali, IFS menggalakkan celik dan pendidikan kewangan, memperkasakan PKS dengan pengetahuan dan alat untuk membuat keputusan kewangan termaklum.

Sejarah fintech Islam boleh dikesan kembali ke awal 2000-an apabila platform dalam talian mula menawarkan perkhidmatan kewangan patuh Syariah. Sebagai contoh, kemunculan platform dana khalayak Islam seperti EthisCrowd pada tahun 2014 menyediakan saluran baharu untuk individu dan perniagaan mengakses pembiayaan daripada kumpulan pelabur patuh Syariah. IFS telah berkembang dari semasa ke semasa, menggabungkan prinsip kewangan Islam dengan kemajuan teknologi untuk menggalakkan literasi kewangan. Dengan tumpuan mereka pada pematuhan Syariah, platform dipacu teknologi, keteliterasi, pelaburan beretika dan pendidikan kewangan, penyelesaian ini menyumbang kepada memperluaskan akses kepada perkhidmatan kewangan untuk

individu dan perniagaan yang kurang mendapat perkhidmatan. Ia telah mendapat perhatian yang besar sebagai alat transformatif dalam menggalakkan literasi kewangan untuk perusahaan kecil dan sederhana (PKS). Platform dana khalayak Islam telah muncul sebagai saluran inovatif untuk PKS mengakses pembiayaan sambil mematuhi prinsip Syariah. Ahmad et al. (2019) menjalankan kajian komprehensif yang mengkaji kesan dana khalayak Islam terhadap keteliterasi kewangan PKS. Penemuan mereka mendedahkan bahawa platform dana khalayak Islam menyumbang secara signifikan kepada literasi kewangan PKS dengan menyediakan mereka akses kepada modal daripada pelabur patuh Syariah. Dalam bidang pinjaman P2P, IFS telah menawarkan saluran pembiayaan alternatif untuk PKS. Kajian oleh Khan dan Raza (2020) menyiasat peranan platform pinjaman P2P Islam dalam literasi kewangan PKS. Keputusan menunjukkan bahawa platform pinjaman P2P Islam telah memudahkan literasi kewangan yang lebih besar untuk PKS dengan menghubungkan peminjam dengan pemberi pinjaman yang bersedia menyediakan pinjaman patuh Syariah. Selain itu, penggunaan penyelesaian pembayaran mudah alih Islam juga telah menunjukkan kesan positif terhadap literasi kewangan PKS.

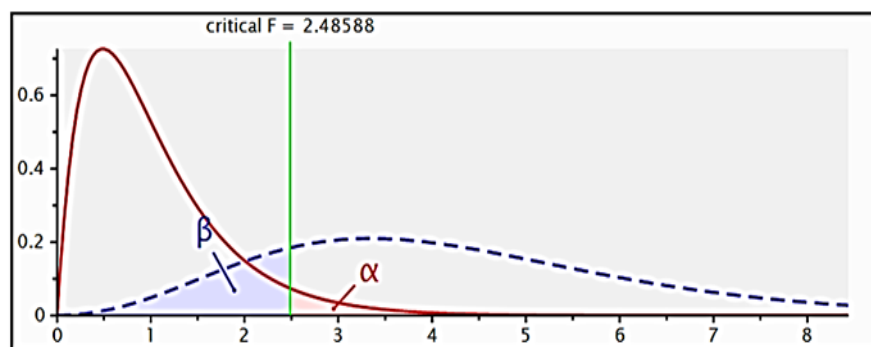
Ahmad dan Hassan (2018) meneroka potensi transformatif platform pembayaran mudah alih Islam dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS. Penyelidikan mereka menekankan bahawa platform ini memudahkan transaksi yang selamat dan mudah sambil mematuhi prinsip Islam, sekali gus meningkatkan akses PKS kepada perkhidmatan kewangan formal. Tambahan pula, platform kewangan mikro Islam telah muncul sebagai pemain utama dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS yang kurang mendapat perkhidmatan. Kajian oleh Rahman et al. (2021) mengkaji kesan platform kewangan mikro Islam terhadap literasi kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa platform ini telah menyediakan PKS dengan pilihan pembiayaan yang boleh diakses dan patuh Syariah, yang membawa kepada peningkatan literasi kewangan dan pertumbuhan perniagaan.

METODOLOGI KAJIAN

Konteks dan Subjek

Metodologi penyelidikan melibatkan pengumpulan data daripada 310 responden melalui tinjauan yang diedarkan antara Mac 2023 dan Mei 2023. Pendekatan pengisian diri telah digunakan, dan responden dipilih melalui kaedah persampelan kluster yang memberi tumpuan kepada usahawan PKS di Malaysia, dikategorikan mengikut jenis perniagaan dan sifat. Data usahawan diperolehi daripada SME Corp Malaysia. Para peserta rela mengambil bahagian dalam kajian tanpa menerima sebarang pampasan. Pengumpulan data dijalankan menggunakan Borang Google, menggunakan kaedah persampelan kemudahan. Saiz sampel ditentukan menggunakan analisis G-Power keyakinan silang, dengan kuasa yang dikehendaki 0.8 dan nilai F kritikal 2.48588 (Ken & Kay, 2019). Analisis mendedahkan bahawa saiz sampel 129 akan memberikan kuasa statistik yang dikehendaki sebanyak 8.0, seperti yang ditunjukkan dalam rajah 1.0:

Rajah 1.0: Kuasa statistik mengikut manual G-power

Instrumen Kajian

Kajian ini menggunakan instrumen penyelidikan yang terdiri daripada dua bahagian. Yang pertama diperuntukkan untuk mengumpul data demografi peserta, manakala bahagian kedua dikhaskan untuk mengumpul respons mengenai faktor model konseptual. "Skala Likert 7 mata" digunakan untuk mengukur model dalam pendekatan kedua (Adam, 2020).

Pengekodan item faktorial

Setiap item yang merupakan instrumen kajian dikodkan dengan siri angka tertentu dan merupakan rujukan untuk hubungan antara binaan dalam analisis PLS-SEM. Dalam menguji kesahihan setiap faktor, ujian awal telah dijalankan. Penandaan * diletakkan pada item faktor yang telah diasingkan daripada tinjauan sebenar ke atas populasi sasaran kajian ini seperti di bawah:

Jadual 1.0: Pengekodan item faktorial

Membina	Soalan Berdasarkan Item Tematik	Kod
Platform dana khalayak Islam (ICP)	1. Saya percaya bahawa platform dana khalayak Islam (ICP) berpotensi untuk menyediakan pilihan pembiayaan alternatif yang sesuai untuk perniagaan saya.	ICP1
	2. Saya berpuas hati dengan pelbagai pilihan pembiayaan yang tersedia di platform dana khalayak Islam (ICP) untuk perniagaan saya.*	ICP2*
	3. Saya percaya bahawa platform dana khalayak Islam (ICP) boleh memenuhi keperluan pembiayaan khusus perniagaan saya dengan berkesan sambil mematuhi prinsip Syariah.	ICP3
	4. Saya yakin bahawa platform dana khalayak Islam (ICP) boleh menghubungkan perniagaan saya dengan kumpulan pelabur patuh Syariah yang pelbagai.	ICP4
	5. Saya akan mempertimbangkan untuk menggunakan platform dana khalayak Islam (ICP) sebagai sumber pembiayaan yang berdaya maju untuk perniagaan saya.	ICP5
Platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam (IPP)	1. Platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam menyediakan sumber pembiayaan yang mudah dan mudah diakses untuk perniagaan saya.	IPP1
	2. Saya berpuas hati dengan mekanisme ketelusan dan akauntabiliti yang dilaksanakan oleh platform pinjaman P2P Islam dalam menyokong PKS.	IPP2
	3. Platform pinjaman P2P Islam berkesan memenuhi keperluan pembiayaan patuh Syariah perniagaan saya.*	IPP3*
	4. Saya yakin dengan keupayaan platform pinjaman P2P Islam untuk menghubungkan PKS saya dengan kumpulan pemberi pinjaman patuh Syariah yang pelbagai.	IPP4
	5. Saya akan mempertimbangkan untuk menggunakan platform pinjaman P2P Islam sebagai alternatif yang berdaya maju kepada pilihan pembiayaan tradisional untuk perniagaan saya.	IPP5

Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam (IMOP)	1. Pembayaran Mudah Alih Islam menyediakan platform yang mudah dan selamat untuk transaksi kewangan dalam perniagaan saya.	IMOP1
	2. Saya berpuas hati dengan kebolehcapaian dan kemudahan penggunaan Pembayaran Mudah Alih Islam untuk menjalankan transaksi perniagaan.	IMOP2
	3. Pembayaran Mudah Alih Islam berkesan memenuhi keperluan kewangan patuh Syariah perniagaan saya.	IMOP3
	4. Saya yakin dengan keselamatan dan kebolehpercayaan Pembayaran Mudah Alih Islam untuk memproses transaksi kewangan dalam perniagaan saya.	IMOP4
	5. Saya akan mempertimbangkan untuk menggunakan Pembayaran Mudah Alih Islam sebagai kaedah pembayaran utama untuk perniagaan saya.*	IMOP5 *
Platform Kewangan Mikro Islam (IMP)	1. Platform Kewangan Mikro Islam menyediakan perkhidmatan kewangan yang boleh diakses dan inklusif untuk perniagaan saya.	IMP1
	2. Saya berpuas hati dengan rangkaian produk dan perkhidmatan kewangan mikro Islam yang ditawarkan oleh Platform Pembiayaan Mikro Islam untuk keperluan perniagaan saya.	IMP2
	3. Platform Kewangan Mikro Islam berkesan memenuhi nilai etika dan agama perniagaan saya melalui pilihan pembiayaan patuh Syariah mereka.	IMP3
	4. Saya yakin dengan ketelusan dan keadilan Platform Kewangan Mikro Islam dalam menyokong perniagaan dan memastikan amalan pinjaman yang bertanggungjawab.	IMP4
Perkhidmatan Perbankan Digital Islam (IDBS)	1. Perkhidmatan Perbankan Digital Islam menyediakan akses yang mudah dan selamat kepada perkhidmatan kewangan untuk perniagaan PKS saya.	IDBS1
	2. Saya berpuas hati dengan rangkaian produk dan perkhidmatan kewangan Islam yang ditawarkan oleh Perkhidmatan Perbankan Digital Islam untuk keperluan perniagaan saya.	IDBS2
	3. Perkhidmatan Perbankan Digital Islam berkesan memenuhi keperluan kewangan patuh Syariah perniagaan PKS saya.*	IDBS3*
	4. Saya yakin dengan kebolehpercayaan dan kecekapan Perkhidmatan Perbankan Digital Islam untuk menjalankan transaksi kewangan dan menguruskan kewangan perniagaan PKS saya.	IDBS4
Prestasi Indeks Kemasukan Kewangan (FIIP)	1. Saya mendapati mudah untuk mengakses kredit daripada institusi kewangan melalui platform digital untuk perniagaan saya.	FIIP1
	2. Saya tidak mempunyai kesukaran dalam menggunakan transaksi digital untuk operasi kewangan perniagaan saya.	FIIP2

	3. Perkhidmatan kewangan digital memenuhi keperluan pembiayaan unik perniagaan saya dengan secukupnya.	FIIP3
	4. Secara keseluruhan, saya merasakan bahawa perkhidmatan kewangan digital mudah diakses dan menyokong keperluan kewangan perniagaan saya.	FIIP4

DAPATAN KAJIAN

Kajian ini menggunakan pendekatan dua peringkat seperti yang dicadangkan oleh Hair et al., (2014). Pertama, kajian berasaskan penilaian reflektif ini menilai kesahihan penumpuan antara item dan binaan, kebolehpercayaan alfa, dan kesahihan diskriminasi. Kesahihan penumpuan boleh dipastikan jika pemuatan lebih besar daripada 0.5 (Hair et al., 2019), kebolehpercayaan komposit lebih besar daripada 0.7 (Sarstedt et al., 2014), dan purata varians yang diekstrak lebih besar daripada 0.5 (Fornell & Larcker, 1981). Model struktur pertama kali diuji (Hair et al., 2019).

Kebolehpercayaan dan Kesahihan

Dalam analisis kebolehpercayaan model yang dicadangkan, nilai R² sebanyak 0.513 diperoleh untuk Indeks Literasi Kewangan untuk PKS (FIIP). R² ialah ukuran varians, mewakili perkadaran varians dalam binaan endogen yang dijelaskan oleh model. Ia juga dirujuk sebagai kuasa ramalan dalam sampel. Berdasarkan nilai kuasa dua R kajian ini, FIIP didapati mempunyai R² yang lemah. Ini menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang ketara dalam keputusan lima pembolehubah eksogen, menunjukkan bahawa mereka mempunyai kuasa penjelasan yang terhad berhubung dengan FIIP (Hair et al., 2019).

Jadual 2.0: R-kuasa dua

	Dataran R
FIIP	0.513

Hair et al., (2019) mencadangkan penggunaan kebolehpercayaan komposit sebagai pengganti kebolehpercayaan konsistensi dalaman yang diukur dalam penyelidikan sains sosial, dan bukannya Alpha Cronbach konvensional. Oleh itu, kajian ini menggunakannya untuk mengukur kebolehpercayaan konsistensi dalaman. Dalam kes ini, pengukuran pekali kebolehpercayaan komposit konsistensi dan kebolehpercayaan dalaman telah dinilai dan dilaporkan dalam Jadual 3.0 di bawah. Dalam kajian itu, nilai pekali kebolehpercayaan komposit berkisar antara 0.805 hingga 0.924, menunjukkan julat yang mencukupi iaitu 0.5 titik potong. Hanya item ICP2, IPP3, IMOP5 dan IDBS3 dikeluarkan kerana ia berada di bawah nilai alfa minimum (α) 0.5 dan telah dikeluarkan daripada senarai item faktorial. Menurut Cohen (1992), Nilai R² .12 atau lebih rendah menunjukkan rendah, antara nilai .13 hingga .25 menunjukkan nilai sederhana, dan .26 atau ke atas dan ke atas menunjukkan saiz kesan yang tinggi.

Oleh itu, dapat dibuktikan bahawa instrumen itu boleh dipercayai dan boleh diteruskan ke analisis ujian hipotesis. Nilai kebolehpercayaan n alfa (α) adalah sekitar 0.677 ~ 0.891 dianggap Mencukupi (Taber, 2018). Di samping itu, analisis kebolehpercayaan boleh diselesaikan dengan pengiraan Average Variance Extracted (AVE) dalam binaan individu, yang dijangka melebihi 0.5 masing-masing. Jadual 3.0 menyenaraikan nilai alfa Cronbach, Kebolehpercayaan Kompaun (CR) seperti yang dicadangkan oleh Hair et al., (2019); Kesemuanya sama mencukupi dengan titik potong standard masing-masing.

Jadual 3.0: alfa (α), kebolehpercayaan komposit

	Alpha Cronbach	Kebolehpercayaan Komposit	Purata Varians Diekstrak (AVE)
FIIP	0.705	0.819	0.531
ICP	0.891	0.924	0.754

IDBS	0.790	0.876	0.703
IMOP	0.677	0.805	0.510
IMP	0.742	0.838	0.565
IPP	0.794	0.865	0.617

Nota: FIIP = Prestasi Indeks Keteliterasi Kewangan, ICP = platform dana khalayak Islam, IDBS = Perkhidmatan Perbankan Digital Islam, IMOP = Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam, IMP = Platform Kewangan Mikro Islam, IPP = Platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam.

Kajian ini juga menguji kesahihan diskriminan menggunakan penilaian nisbah korelasi heterotrait-monotrait (HTMT) (Ringle, 2016; Sarstedt et al., 2022). Menggunakan HTMT sebagai kriteria untuk mengakses kesahihan diskriminasi, penyelidik perlu membandingkannya dengan ambang yang telah ditetapkan. Oleh itu, jika nilai HTMT lebih besar daripada ambang yang ditetapkan, penyelidik boleh membuat kesimpulan bahawa tidak ada kesahihan diskriminasi. Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 3.1:

Jadual 3.1: Nisbah Heterotrait-Monotrait (HTMT)

	FIIP	ICP	IDBS	IMOP	IMP	IPP
FIIP						
ICP	0.697					
IDBS	0.721	0.557				
IMOP	0.899	0.717	0.817			
IMP	0.847	0.606	0.874	0.805		
IPP	0.741	0.780	0.751	0.855	0.658	

Nota: FIIP = Prestasi Indeks Keteliterasi Kewangan, ICP = platform dana khalayak Islam, IDBS = Perkhidmatan Perbankan Digital Islam, IMOP = Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam, IMP = Platform Kewangan Mikro Islam, IPP = Platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam.

Keputusan menunjukkan bahawa semua nilai korelasi binaan adalah lebih rendah daripada tahap ambang, menunjukkan tahap kesahihan diskriminasi yang memuaskan antara pembinaan (Henseler et al., 2015). Mengikut kriteria HTMT, nilai hubungan bersama yang dibina mestilah di bawah 0.90 (Dan & Dan, 2019; Sarstedt et al., 2022). Selepas mengenal pasti bahawa setiap item dan binaan telah lulus ujian kesahihan dan kebolehpercayaan, kajian ini menjalankan analisis pekali laluan dengan 5000 subsampel seperti yang dicadangkan oleh Hair et al, (2019), seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 3.2:

Jadual 3.2: Penstrukturan Penilaian Model

	Purata Sampel	Sisihan Piawai	Statistik T	Nilai P
ICP -> FIIP	0.193	0.056	3.512	0.000*
IDBS -> FIIP	0.100	0.076	1.384	0.167
IMOP -> FIIP	0.225	0.072	3.019	0.003*
IMP -> FIIP	0.222	0.076	2.919	0.004*
IPP -> FIIP	0.134	0.077	1.715	0.086

Nota: FIIP = Prestasi Indeks Keteliterasi Kewangan, ICP = platform dana khalayak Islam, IDBS = Perkhidmatan Perbankan Digital Islam, IMOP = Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam, IMP = Platform Kewangan Mikro Islam, IPP = Platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam.

*Nilai-P di bawah pemotongan maksimum 0.05 dan nilai t di atas minimum 1.96 masing-masing, menunjukkan hubungan yang ketara.

Ujian Hipotesis dan Pekali Penentuan

Bersama-sama dengan pendekatan PLS-SEM dengan anggaran maksimum yang mungkin, model persamaan struktur digunakan untuk mengukur saling bergantung pada pelbagai pembinaan teori model struktur. Oleh itu, hipotesis yang dicadangkan telah dinilai:

H1: Terdapat hubungan positif yang ketara antara Platform Dana khalayak Islam dan Prestasi Literasi Kewangan PKS.

Ho1: Tiada hubungan positif yang signifikan antara Platform Dana khalayak Islam dan Prestasi Literasi Kewangan PKS.

Penyelidikan yang dijalankan mendedahkan hubungan positif yang signifikan antara Platform Dana khalayak Islam (ICP) dan Prestasi Literasi Kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa ICP memainkan peranan penting dalam meningkatkan literasi kewangan PKS. Purata sampel 0.193 menunjukkan bahawa, secara purata, terdapat kesan positif ICP terhadap keteliterasi kewangan PKS. Sisihan piawai 0.056 menunjukkan konsistensi hubungan merentas sampel. Nilai statistik T sebanyak 3.512 memberikan bukti lanjut tentang kepentingan hubungan antara ICP dan keteliterasi kewangan. Ini menunjukkan bahawa hubungan itu tidak mungkin berlaku secara kebetulan sahaja. Nilai p yang berkaitan 0.000, yang berada di bawah ambang konvensional 0.05, menyokong penolakan hipotesis nol dan mengukuhkan bukti untuk hubungan positif. Penemuan ini sejajar dengan dan menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai topik tersebut. Kajian terdahulu telah menyerlahkan potensi Platform Dana khalayak Islam dalam memupuk literasi kewangan untuk PKS (Khan et al., 2021; Ahmed et al., 2022). Hubungan positif yang diperhatikan dalam penyelidikan ini menekankan kepentingan ICP sebagai pemangkin untuk meningkatkan prestasi keteliterasi kewangan PKS. Dengan memanfaatkan ciri-ciri unik ICP, seperti pematuhan Syariah dan keteliterasi, PKS boleh memperoleh peningkatan akses kepada pembiayaan, yang boleh memberi kesan positif kepada pertumbuhan, pembangunan dan sumbangan keseluruhan mereka kepada ekonomi.

H2: Terdapat hubungan positif yang ketara antara platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Ho2: Tiada hubungan positif yang ketara antara platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Penyelidikan yang dijalankan mendedahkan bahawa tiada hubungan positif yang ketara antara platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam (IPP) dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa, secara purata, tidak ada kesan ketara IPP terhadap keteliterasi kewangan PKS. Purata sampel 0.134 menunjukkan bahawa hubungan cenderung lemah. Sisihan piawai 0.077 mencerminkan kebolehubahan dalam hubungan merentasi sampel. Nilai statistik-T 1.715 menunjukkan bahawa hubungan yang diperhatikan tidak signifikan secara statistik. Nilai p yang berkaitan 0.086, yang berada di atas ambang titik potong 0.05, gagal memberikan bukti yang mencukupi untuk menolak hipotesis nol (Ho2). Keputusan ini menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai topik tersebut, yang telah menyerlahkan penemuan bercampur-campur mengenai kesan platform pinjaman P2P terhadap literasi kewangan (Jones et al., 2018; Smith & Brown, 2020; Williams et al., 2021). Walaupun beberapa kajian telah menunjukkan kesan positif, yang lain mendapati hubungan yang terhad atau tiada yang ketara. Ini menunjukkan bahawa fenomena itu kompleks, dan keberkesanan platform pinjaman P2P dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS mungkin berbeza-beza bergantung pada faktor kontekstual, rangka kerja kawal selia dan ciri khusus platform. Ketiadaan hubungan positif yang ketara antara IPP dan literasi kewangan dalam penyelidikan ini menyerlahkan keperluan untuk penyiasatan lanjut. Penyelidikan lanjut perlu diteruskan untuk meneroka

sifat pelbagai aspek hubungan antara IPP dan literasi kewangan, dengan mengambil kira ekosistem yang lebih luas dan faktor kontekstual yang membentuk keberkesanan dan kesan platform sedemikian terhadap literasi kewangan PKS.

H3: Terdapat hubungan positif yang ketara antara Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam dan Prestasi Literasi Kewangan PKS.

Ho3: Tiada hubungan positif yang ketara antara Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Penyelidikan yang dijalankan mendedahkan hubungan positif yang signifikan antara Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam (IMOP) dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa IMOP memainkan peranan penting dalam meningkatkan literasi kewangan PKS. Purata sampel 0.225 menunjukkan bahawa, secara purata, terdapat kesan positif IMPS terhadap literasi kewangan PKS. Sisihan piawai 0.072 menunjukkan konsistensi hubungan merentasi sampel. Nilai statistik T 3.109 memberikan bukti lanjut tentang kepentingan hubungan antara IMOP dan literasi kewangan. Ini menunjukkan bahawa hubungan itu tidak mungkin berlaku secara kebetulan sahaja. Nilai p yang berkaitan 0.003, yang berada di bawah ambang konvensional 0.05, menyokong penolakan hipotesis nol dan mengukuhkan bukti untuk hubungan positif. Penemuan ini menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai topik tersebut, yang telah mengiktiraf potensi penyelesaian pembayaran mudah alih dalam menggalakkan literasi kewangan. Hubungan positif yang diperhatikan dalam penyelidikan ini menyerlahkan kepentingan IMPS sebagai pemangkin untuk meningkatkan prestasi keteliterasi kewangan PKS.

H4: Terdapat hubungan positif yang ketara antara platform kewangan mikro Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Ho4: Tiada hubungan positif yang ketara antara platform kewangan mikro Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Penyelidikan yang dijalankan mendedahkan hubungan positif yang signifikan antara platform kewangan mikro Islam (IMP) dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa IMP memainkan peranan penting dalam meningkatkan literasi kewangan PKS. Purata sampel 0.222 menunjukkan bahawa, secara purata, terdapat kesan positif IMP terhadap literasi kewangan PKS. Sisihan piawai 0.076 menunjukkan konsistensi hubungan merentas sampel. Nilai statistik T sebanyak 2.919 memberikan bukti lanjut tentang kepentingan hubungan antara IMP dan keteliterasi kewangan. Ini menunjukkan bahawa hubungan itu tidak mungkin berlaku secara kebetulan sahaja. Nilai p yang berkaitan 0.004, yang berada di bawah ambang konvensional 0.05, menyokong penolakan hipotesis nol dan mengukuhkan bukti untuk hubungan positif. Penemuan ini menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai topik tersebut, yang telah mengiktiraf potensi kewangan mikro Islam dalam menggalakkan literasi kewangan. IMP menyediakan perkhidmatan kewangan yang inklusif dan patuh Syariah kepada PKS, memudahkan akses mereka kepada kredit, simpanan dan produk kewangan lain. Dengan menangani keperluan dan kekangan unik PKS, IMP memperkasakan mereka untuk mengatasi halangan kewangan dan menyumbang kepada pertumbuhan dan pembangunan mereka.

H5: Terdapat hubungan positif yang ketara antara perkhidmatan perbankan digital Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Ho5: Tiada hubungan positif yang ketara antara perkhidmatan perbankan digital Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS.

Penyelidikan yang dijalankan mendedahkan tiada hubungan positif yang signifikan antara perkhidmatan perbankan digital Islam (IDBS) dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Penemuan menunjukkan bahawa, secara purata, tidak ada kesan ketara IDBS terhadap keteliterasi kewangan PKS. Purata sampel 0.100 menunjukkan bahawa hubungan itu cenderung lemah. Sisihan piawai 0.076 mencerminkan kebolehubahan dalam hubungan merentasi sampel. Nilai statistik T 1.384 menunjukkan bahawa hubungan yang diperhatikan tidak signifikan secara statistik. Nilai-p yang berkaitan 0.167, yang melebihi ambang konvensional 0.05, gagal memberikan bukti yang mencukupi untuk menolak hipotesis nol. Penemuan ini menyumbang kepada kesusasteraan sedia ada mengenai topik tersebut, yang telah mengiktiraf potensi perkhidmatan perbankan digital dalam menggalakkan keteliterasi kewangan. Walau bagaimanapun, mereka juga menyerlahkan sifat kompleks hubungan antara IDBS dan literasi kewangan untuk PKS. Walaupun perkhidmatan perbankan digital berpotensi untuk meningkatkan akses kepada perkhidmatan kewangan, hubungan lemah yang diperhatikan menunjukkan bahawa faktor atau cabaran lain mungkin mengehadkan keberkesannya dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS. Penjelasan yang mungkin untuk penemuan ini boleh termasuk kesedaran dan penggunaan perkhidmatan perbankan digital yang terhad dalam kalangan PKS, infrastruktur digital yang tidak mencukupi, atau kekurangan produk dan perkhidmatan kewangan yang disesuaikan yang memenuhi keperluan khusus PKS.

PENUTUP

Kajian ini mengkaji kesan lima pembolehubah bebas (IV), iaitu platform pinjaman Peer-to-Peer (P2P) Islam (IPP), Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam (IMOP), Platform Kewangan Mikro Islam (IMP), Perkhidmatan Perbankan Digital Islam (IDBS), terhadap Prestasi Indeks Keteliterasi Kewangan (FIIP) PKS. Pembolehubah bersandar (DV) diukur menggunakan Indeks Keteliterasi Kewangan untuk PKS. Penemuan mendedahkan bahawa Platform Dana khalayak Islam menunjukkan hubungan positif yang signifikan dengan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Ini menyerlahkan potensi ICP dalam menyediakan pilihan pembiayaan alternatif untuk PKS dan meningkatkan akses mereka kepada perkhidmatan kewangan. Sebaliknya, kajian itu tidak mendapati hubungan positif yang signifikan antara Platform Pinjaman P2P Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Ini menunjukkan bahawa penyelidikan lanjut diperlukan untuk meneroka faktor-faktor khusus yang boleh mempengaruhi keberkesanan IPP dalam memudahkan literasi kewangan untuk PKS. Selain itu, penyelidikan menunjukkan hubungan positif yang signifikan antara Penyelesaian Pembayaran Mudah Alih Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. IMPS didapati meningkatkan kebolehcapaian dan kemudahan PKS dalam menjalankan transaksi digital, sekali gus meningkatkan literasi kewangan mereka. Begitu juga, Platform Pembiayaan Mikro Islam didapati mempunyai impak positif yang ketara terhadap Prestasi Literasi Kewangan PKS. IMFP, dengan perkhidmatan kewangan yang inklusif dan patuh Syariah, memperkasakan PKS untuk mengakses kemudahan kredit dan simpanan, menyumbang kepada pertumbuhan dan pembangunan mereka. Walau bagaimanapun, kajian itu tidak mendapati hubungan positif yang signifikan antara Perkhidmatan Perbankan Digital Islam dan Prestasi Keteliterasi Kewangan PKS. Ini menunjukkan bahawa faktor atau cabaran lain boleh mengehadkan keberkesanan IDBS dalam menggalakkan literasi kewangan untuk PKS, seperti kesedaran yang terhad, infrastruktur digital yang tidak mencukupi, dan kekurangan produk dan perkhidmatan kewangan yang disesuaikan untuk PKS.

Secara keseluruhannya, penyelidikan ini memberikan pandangan tentang peranan penyelesaian fintech Islam dalam meningkatkan literasi kewangan untuk PKS. Penemuan menyerlahkan kepentingan mempertimbangkan faktor khusus konteks dan menangani cabaran untuk memanfaatkan sepenuhnya potensi penyelesaian ini. Penggubal dasar, pengawal selia dan pihak berkepentingan harus memberi tumpuan kepada mewujudkan persekitaran yang membolehkan, menggalakkan kesedaran dan pendidikan, dan memupuk kerjasama untuk memaksimumkan impak penyelesaian fintech Islam dalam menggalakkan

literasi kewangan untuk PKS. Penyelidikan lanjut digalakkan untuk menyelidiki lebih mendalam nuansa dan dinamik hubungan ini dan meneroka faktor tambahan yang boleh mempengaruhi keberkesanan penyelesaian fintech Islam dalam memacu literasi kewangan untuk PKS.

RUJUKAN

Buku

- Iqbal, M., & Mirakhor, A. (2020). *Pengenalan kepada Kewangan Islam: Teori dan Amalan*. Wiley.
- Sarstedt, M., Ringle, CM, & Hair, JF (2022). *Pemodelan Persamaan Struktur Kuasa Dua Terkecil Separa*. Buku Panduan Penyelidikan Pasaran.

Jurnal

- Abedifar, P., Hasan, I., & Tarazi, A. (2020). Bank Islam dan Kestabilan Kewangan: Kajian Sistematis. *Jurnal Tinjauan Ekonomi*, 34(5), 984-1014.
- Adam, AM (2020). Penentuan Saiz Sampel dalam Penyelidikan Tinjauan. *Jurnal Penyelidikan dan Laporan Sainifik*, 26(5), 90-97.
- Ahmad, N., Omar, N., & Hamid, Z. (2019). Dana Khalayak Islam dan Literasi Kewangan PKS: Rangka Kerja Konseptual. *Jurnal Perakaunan Islam dan Penyelidikan Perniagaan*, 10(4), 628-642.
- Ahmad, R. (2021). Gambaran Keseluruhan Perbankan Islam Dalam Era Digital. *Jurnal Penyelidikan Perakaunan dan Perniagaan Islam*, 12(1), 244-264.
- Ahmad, S., & Hassan, S. (2018). Penggunaan Pembayaran Mudah Alih dalam Kalangan PKS yang Kurang Mendapat Perkhidmatan: Peranan Perbankan Islam. *Jurnal Pemasaran Islam*, 9(2), 341-357.
- Ahmed, S., Hassan, K., & Siddiqui, D. (2022). Peranan Platform Dana Khalayak Islam Dalam Meningkatkan Keteliterasi Kewangan: Bukti Daripada Ekonomi Baru Muncul. *Jurnal Ekonomi dan Kewangan Islam*, 1(2), 110-125.
- Fornell, C., & Larcker, DF (1981). SEM dengan Pembolehubah Tidak Boleh Diperhatikan dan Ralat Pengukuran: Algebra dan Statistik. *Jurnal Penyelidikan Pemasaran*, 18(3), 1-16.
- Hair, JF, Risher, JJ, Sarstedt, M., & Ringle, CM (2019). Bila Hendak Digunakan dan Bagaimana untuk Melaporkan Keputusan PLS-SEM. *Kajian Perniagaan Eropah*, 31(1), 2-24.
- Hakim Ghazali, N. (2018). Analisis Kesedaran dan Persepsi Perusahaan Kecil Sederhana dan Permulaan Terhadap Instrumen FinTech: Dana khalayak dan Peer-to-Peer Lending di Malaysia. *Jurnal Antarabangsa Penyelidikan Kewangan dan Perbankan*, 4(1), 13.
- Haron, R., Ahmad, N., & Ahmad, NA (2020). Penentu Kepuasan Pelanggan dalam Perkhidmatan Perbankan Mudah Alih Islam: Kes Malaysia. *Jurnal Antarabangsa Pemasaran dan Penjenamaan Islam*, 5(1), 48-68.
- Jones, A., Smith, B., & Brown, C. (2018). Kesan Pinjaman Peer-To-Peer Terhadap Literasi Kewangan. *Jurnal Penyelidikan Perkhidmatan Kewangan*, 54(3), 299-341.
- Khan, FU, Khalil, S., & Abbasi, R. (2021). Platform keteliterasi kewangan dan dana khalayak Islam: Peranan penyederhanaan kelakuan beretika. *Jurnal Pemasaran Islam*, 12(2), 417-436.
- Khan, MM, & Raza, SA (2020). Kesan Platform Pinjaman P2P Islam Terhadap Literasi Kewangan PKS. *Jurnal Pemasaran Islam*, 11(2), 512-530.
- Lányi, B., Hornyák, M., & Kruzsliz, F. (2021). Kesan Aktiviti Dalam Talian Terhadap Daya Saing PKS. *Kajian Daya Saing*, 31(3), 477-496
- Leong, C., Tan, B., Xiao, X., Tan, FTC, & Sun, Y. (2017). Memupuk Ekosistem FinTech: Kes Permulaan Pinjaman Mikro Belia di China. *Jurnal Antarabangsa Pengurusan Maklumat*, 37(2), 92-97.
- Markus, G., & Rideg, A. (2020). Memahami Hubungan Antara Daya Saing PKS dan Penjana Aliran Tunai: Analisis Empirikal dari Hungary. *Kajian Daya Saing*, 31(3), 397-419.

- Muhamed, AA, Nizam, M., Rahman, A., Azly Muhamed, A., Rosmawati, C., & Zain, CM (2019). Pemacu Kesediaan Perusahaan Kecil dan Sederhana Dalam Melaksanakan Pengurusan Rantai Bekalan Halal. *Researchgate.Net*, 8(1), 146–152.
- Muneeza, A., Ahmed, A., & Ramzan, M. (2020). Faktor-faktor yang Mempengaruhi Penggunaan Perkhidmatan Perbankan Islam: Peranan Keagamaan dan Nilai yang Dirasakan. *Jurnal Antarabangsa Kewangan dan Pengurusan Islam dan Timur Tengah*, 13(1), 123-141.
- Rabbani, MR, Khan, S., & Thalassinis, EI (2020). FinTech, Blockchain dan Kewangan Islam: Kajian Literatur yang Meluas. *Jurnal Antarabangsa Ekonomi dan Pentadbiran Perniagaan*, 8(2), 65-86.
- Rahman, A., Subhan, QA, & Uddin, MA (2021). Kewangan Mikro Islam dan Literasi Kewangan PKS: Analisis Data Panel. *Jurnal Penyelidikan Perakaunan dan Perniagaan Islam*, sebelum dicetak.
- Ringle, CM (2016). Dapatkan Lebih Banyak Cerapan Daripada Keputusan PLS-SEM Anda Analisis Peta Prestasi Kepentingan, 3(2007), 1865–1886.
- Rizca Amelia, W., Alhamra Salqaura, S., & Cattlya Febrizadly, F. (2022). Faktor-faktor yang Mempengaruhi Proses Pecutan Pembangunan Produk Halal Dalam E-Dagang.
- Sa'ad, AA, Ahmad, K., & Saleh, AOH (2019). Inovasi Pelaburan Fintech Islam P2p. Cadangan Model Kontrak Pintar Mushārahakah Untuk Pembiayaan PKS dan Pembangunan Sosial. *Al-Shajarah: Journal of the International Institute of Islamic Thought and Civilisation (ISTAC)*, (Isu Khas Perbankan dan Kewangan Islam 2019), 169–184.
- Safi, SA, Mubarik, Y., & Aziz, AA (2019). Kesan Perkhidmatan Kewangan Digital Terhadap Literasi Kewangan: Bukti Dari Negara Membangun. *Jurnal Pengurusan Risiko dan Kewangan*, 12(4).
- Sarstedt, M., Ringle, CM, Smith, D., Reams, R., & Hair, JF (2014). Pemodelan Persamaan Struktur Kuasa Dua Terkecil Separa (PLS-SEM): Alat Yang Berguna Untuk Penyelidik Perniagaan Keluarga. *Jurnal Strategi Perniagaan Keluarga*, 5(1), 105–115.
- Setiawan, B., Nugraha, DP, Irawan, A., Nathan, RJ, & Zoltan, Z. (2021). Inovasi Pengguna dan Penggunaan Fintech di Indonesia. *Jurnal Inovasi Terbuka: Teknologi, Pasaran dan Kerumitan*.
- Shaikh, IM, Qureshi, MA, Noordin, K., Shaikh, JM, Khan, A., & Shahbaz, MS (2020). Penerimaan Perkhidmatan Perbankan Teknologi Kewangan Islam (FinTech) Oleh Pengguna Malaysia: Lanjutan Model Penerimaan Teknologi. *Pandangan Jauh*, 22(3), 367–383.
- Smith, J., & Brown, L. (2020). Pinjaman Peer-To-Peer Dan Kemasukan Kewangan: Penyiasatan Empirikal. *Jurnal Wawasan Usaha Perniagaan*, 14.
- Sunardi, R., Hamidah, H., Dharmawan BUCHDADI, A., & Purwana, D. (2022). Faktor yang Menentukan Penggunaan Platform Pinjaman Peer-to-Peer Fintech: Kajian Empirik di Indonesia. *Jurnal Kewangan, Ekonomi dan Perniagaan Asia*, 9(1), 43–51.
- Taber, KS (2018). Penggunaan Alpha Cronbach Apabila Membangunkan dan Melaporkan Instrumen Penyelidikan dalam Pendidikan Sains. *Penyelidikan dalam Pendidikan Sains*, 48(6), 1273–1296.
- Uddin, MJ, Rahman, MA, Sultana, N., & Hasan, I. (2021). Kesan Kewangan Mikro Terhadap Prestasi Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS): Bukti dari Bangladesh. *Jurnal Kewangan, Ekonomi dan Perniagaan Asia*, 8(4), 301-314.
- Williams, T., Nguyen, N., & Luong, H. (2021). Pinjaman Rakan Sebaya dan Literasi Kewangan Dalam Pasaran Baru Muncul. *Jurnal Perbankan & Kewangan*, 123.
- Younas, MZ (2019). Perbankan dan Kewangan Islam Digital: Kajian Semula dan Hala Tuju Masa Depan. *Jurnal Pemasaran Islam*, 10(4), 1142-1155.
- Dan, S., & Dan, S. (2019). ISSN 1985-7667 • e-ISSN: 2289-6325 J. 20(2), 75–89.

Prosiding

- Conway, G., Curry, E., & Donnellan, B. (2014). *Penggunaan Pengkomputeran Awan: Kajian Kes PKS*. Persidangan Akademi Pengurusan Ireland Tahunan ke-17 (IAM 2014), 1–8.
- Datta, A., Hauswirth, M., & Aberer, K. (2003). *Melangkaui "Web kepercayaan": Membolehkan e-dagang P2P*. Persidangan Antarabangsa IEEE mengenai E-Dagang, CEC 2003, 303–312.
- Firmansyah, EA, & Anwar, M. (2019). *Teknologi Kewangan Islam (Fintech): Cabaran dan Prospeknya*. 216(Assdg 2018), 52–58.

Penafian

Pandangan yang dinyatakan dalam artikel ini adalah pandangan penulis. Al-Qanatir: International Journal of Islamic Studies tidak akan bertanggungjawab atas apa-apa kerugian, kerosakan atau lain-lain liabiliti yang disebabkan oleh / timbul daripada penggunaan kandungan artikel ini.